

GRAS

IN HOOGKERK HEBBEN BEWONERS HET DIT JAAR VOOR HET ZEGGEN

De eerste burgerbegroting van Groningen

1 MAART 2023
TEKST: [CHRIS ZWART](#)

BEELD: [PETER DE KAN](#)
LEESTIJD: 8 MIN.

In de suikerfabriek van Cosun Beet Company in Hoogkerk klinkt discomuziek. Het is zaterdagochtend, eind februari. Zo'n dertig mensen lopen over de plavuizenvloer van een vergaderruimte door elkaar heen. Ze lachen, sommigen wagen voorzichtig een

dansje. MEER ZEGGENSCHAP

Als je niet beter weet, zou je denken dat hier een feestje plaatsvindt. En eigenlijk is dat ook zo. Want deze mensen krijgen, samen met hun wijkgenoten, een groot geldbedrag van de gemeente. De komende tijd mogen ze zelf gaan bepalen waaraan ze dat uitgeven. Dat proces duurt een paar maanden, maar vandaag wordt het in één dag geoefend.

Op een van de wanden prijkt een kleurig logo met in speelse letters waar het vandaag om gaat: Sterk Hoogkerk. Aan een andere wand hangt een grote poster met daarop een stappenplan. Marian Hegeman, bewoner van Hoogkerk en lid van de bouwgroep die dit project uitvoert, legt uit waar het de komende maanden om gaat. In het zaaltje zitten mensen die dat al weten, maar ook Hoogkerkers die voor het eerst bij een bijeenkomst van dit project zijn. 'Simpel gezegd wilden we als bewoners meer zeggenschap', zegt Hegeman.

De gemeente Groningen snapte die wens en wil meezoeken naar democratische manieren waarop dat kan. Ze stelt daarom dit jaar 300 duizend euro beschikbaar voor het uitvoeren van ideeën in Hoogkerk, Gravenburg, Buitenhof, Vierverlaten en Leegkerk. Voor het gemak wordt het gebied in dit project samengepakt onder de naam Hoogkerk. Wijk- en dorpsgenoten mogen ideeën bedenken voor hun omgeving, maar vooral ook zelf beslissen welke daarvan uitgevoerd worden, en voor welk bedrag.

Een proces als dit noem je een burgerbegroting. Het lijkt wat op de wijk-top-3 die de afgelopen jaren in Hoogkerk plaatsvond. Maar er zijn een paar belangrijke verschillen. Om te beginnen doen inwoners meer dan alleen stemmen op ideeën: ze gaan uitgebreid met elkaar in gesprek om daarna samen tot een beslissing te komen. Daarnaast is er dit jaar tien keer zoveel geld beschikbaar als voorgaande jaren. Zo hebben wijk- en buurtgenoten samen daadwerkelijk zeggenschap over wat er in hun omgeving gebeurt.

De oefendag op deze zaterdag is een belangrijke stap. Want als het geld daadwerkelijk verdeeld gaat worden, moet dat natuurlijk soepel verlopen. Op de tafels in de suikerfabriek liggen kleurige fiches, stiften, papieren en kaarten. 'Vandaag kijken we wat werkt, en of het niet te lang en te veel is', zegt projectleider Jantine Wijnja. Ze kijkt de zaal rond. 'We hebben jullie input vandaag echt nodig.'

Foto: Peter de Kan

WELKE THEMA'S ZIJN HET

De belangrijke eerste stap in het proces, het kiezen van vijf thema's waarover het geld verdeeld wordt, is ook wat de proefdeelnemers deze zaterdag als eerste oefenen. Op tafel liggen twintig kleurige kaarten, elk met een thema dat kan bijdragen aan een fijner Hoogkerk. Het gaat over openbare ruimte, over elkaar ontmoeten en helpen, over afval op straat – en veel meer. Hoewel de onderwerpen verschillen, zijn ze stuk voor stuk belangrijk. Maar welke zijn het allerbelangrijkst?

Niels woont in Hoogkerk, hij is 25. Zijn moeder, die betrokken is bij Sterk Hoogkerk, merkte dat haar zoon een sterke mening had over wat er besproken werd. 'Ze vroeg op een gegeven moment waarom ik niet zelf mee ging doen. Dat vond ik wel een goed idee.' Hij heeft een kaart in zijn hand met het thema 'Verkeer' erop, voor hem een belangrijk onderwerp. 'Het is op sommige plekken gevaarlijk voor fietsers. Een kind moet hier bij wijze van spreken alleen naar school kunnen fietsen, vind ik.'

'HET IS INTERESSANT OM IETS TE MOETEN VINDEN OVER EEN THEMA WAAR JE ZELF MISSCHIEN NIET ZOVEEL MEE HEBT'

Ook de andere deelnemers hebben een kaart gepakt, waarna de muziek aangaat en ze door elkaar heen beginnen te lopen. Steeds geven ze de kaarten aan elkaar door. Het klinkt wat ongemakkelijk, misschien zelfs een beetje suf, maar dat valt in werkelijkheid erg mee.

Op het moment dat de muziek stopt, gaat elke deelnemer in gesprek met de persoon die tegenover hem of haar staat, over de twee kaarten die ze in hun hand hebben. Hoe belangrijk vinden ze het thema dat erop staat, en waarom? Na een paar minuten verdelen ze samen zeven punten over de twee thema's.

Na vijf ronden tellen ze de punten op, zo wordt duidelijk wat de groep als geheel de vijf belangrijkste thema's vindt. Vandaag zijn dat 'Rondkomen', 'Sport en bewegen', 'Voedselverspilling en gezond eten', 'Ontmoeting in de wijk' en 'Samen sterker'. Over deze thema's gaat het geld verdeeld worden. Deze zaterdag gaat het nog niet om echte euro's, maar binnenkort wel.

De belangrijkste uitkomst van de oefening: met elkaar in gesprek gaan werkt. 'Het is interessant om iets te moeten vinden over een thema waar je zelf misschien niet zoveel mee hebt', merkt een vrouw op.

Foto: Peter de Kan

GELD VERDELEN

De volgende vraag is er eentje waar serieus overleg voor nodig is: hoe verdelen we het geld over de vijf thema's? In groepjes en met behulp van gekleurde fiches maken de deelnemers duidelijk hoe belangrijk ze elk onderwerp vinden. Ze moeten er samen uitkomen en elkaar de ruimte geven om uitleg te geven.

Heel duidelijk wordt dat geen enkel thema op zichzelf staat: alles heeft met elkaar te maken. 'Normaal gesproken vind ik het best moeilijk om beslissingen te nemen', zegt een man lachend. 'Maar nu lukt het goed.' Door met anderen over de thema's te praten, scherpen de deelnemers ook hun eigen mening aan.

Als de fiches geteld zijn en de groepen elk thema een geldbedrag toegekend hebben, komt stap 2 in het proces: ideeën indienen. Vandaag liggen die al klaar, want deze fase hoeft niet geoefend te worden. Dat geldt ook voor stap 3, waarin gekeken wordt of en hoe de ingediende ideeën haalbaar zijn.

HET BLIJFT NIET BIJ HET BEDENKEN VAN MOOIE PLANNEN: ER GAAT ECHT IETS GEBEUREN. EN DAARBIJ HEBBEN HOOGKERKERS ZELF EEN HELE DIKKE VINGER IN DE PAP

Regelmatig steekt iemand een hand op om een vraag te stellen of een de organisatoren een tip te geven over hoe het anders of beter zou kunnen. Dat is precies de bedoeling van vandaag. Tussendoor leggen Sirin Yildiz en Marieke Brouwer van de gemeente Groningen uit hoe je online mee kunt doen met Sterk Hoogkerk.

'Wat nou als je dit lastig vindt?', vraagt iemand. Er wonen veel ouderen in de wijk, vandaag zijn er ook wat aanwezig. Niks aan de hand, antwoorden Brouwer en Yildiz: er komt een inloophmoment voor mensen die digitaal minder goed uit de voeten kunnen. Zo kan iedereen meedoen.

Voor nu gaat de groep door naar stap 4: stemmen. Op tafel liggen kaarten met voor vandaag verzonden ideeën, voor elk thema een stuk of zes. Onder elk idee staat een geldbedrag: dit is wat het kost om het uit te voeren. Zo zien de deelnemers direct wat er mogelijk is. Een man stoot grijnzend zijn buurman aan: 'Dit soort bedragen zijn we niet gewend, hè?'

Opnieuw wordt in groepjes het gesprek gevoerd, elke tafel kiest drie ideeën per thema. Dit zijn de plannen die geld krijgen. Mensen schuiven druk met fiches, het is lastig om keuzes te maken. Hoewel het vandaag nog maar om een oefening gaat, wordt er serieus gepraat en overlegd. De deelnemers begrijpen dat dit belangrijk is.

Tussendoor klinkt vaak gelach. Het is leuk om hiermee bezig te zijn, dat merk je. 'Ik zit hier al vanaf 10 uur vanochtend en ik vermaak me nog steeds', zegt Koen, een bewoner van de wijk Buitenhof.

Foto: Peter de Kan

PLANNEN WORDEN WERKELIJKHEID

De laatste stap in het proces oefent de groep vandaag niet, maar het is misschien wel de belangrijkste: de uitvoering van de ideeën. Want één ding is zeker, het blijft niet bij het bedenken van mooie plannen. Er gaat echt iets gebeuren. En daarbij hebben Hoogkerkers zelf een hele dikke vinger in de pap. Ze krijgen hulp van de gemeente als dat nodig is, maar bedenken en beslissen zelf wat er in hun omgeving verandert.

'Doen jullie hier ook iets mee?', vraagt een deelnemer aan het eind van de dag. Wijnja en Hegeman glimlachen: natuurlijk gebruiken ze wat vandaag opgehaald is. Dat was precies de bedoeling.

De komende weken wordt Sterk Hoogkerk verder vormgegeven. Daarin zoeken de organisatoren actief groepen op die uit zichzelf misschien minder snel aansluiten,

zoals basisschoolkinderen en ouderen. Op 16 maart moet alles klaar zijn, dan begint het traject officieel. Eerst kiezen inwoners de vijf thema's die zij het belangrijkste vinden, daarna verdelen ze samen het totale budget. Vervolgens kunnen een maand lang ideeën ingediend worden.

In de onderzoeksfase worden de ingediende ideeën samen met de gemeente bekeken en beoordeeld. Als een plan haalbaar is, gaat het mee naar de stemfase. Iedereen die in het gebied woont, krijgt de kans om te stemmen, zowel fysiek als online. Als de uitslag bekend is, gaat de gemeente samen met de indieners van de gekozen ideeën over tot de uitvoering. Zo wordt een flink aantal plannen werkelijkheid.